

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Székelyek Budapesten.

Abban a nagy városban, melynek káprázatos tényében, egekig érő palotások között, mint a hangyaboly nyüzsög és hemzsege a mindennapi betevő fatatért óriási harcot vivó sokaság, mely mint egy élő tenger folyton háborog, folyton viharzik, a hol a millió halandók alig ismerik egymást és mint az idegenek rohannak el egymás mellett eltérő célok felé törekedve, az ország fővárosában, a szívének kellős közepében, a hullámzó tenger forgatagában, apró szigetecskék képződnek észrevétlenül, melyeken a Székelyföld Robinsonjai, a mi székely honfitársaink egymásra találva, egymással tömörülve, szerényen és észrevétlenül, csendesen működnek a Székelyföld és a székely nép legégetőbb kérdéseinek megoldásán. Különböző koru, vérmérsékletű és foglalkozású emberek ezek; eltérő társadalmi állásokban, többnyire kisebb és nagyobb állású szürke hivatalnokok, írók, tudósok, sőt poéták is. Es ez embereket szétágazó élethivatásuk dacára egy géniusz vezérli és ez emberek mindegyikét a másikához egy eszme, egy gondolat, egy érzellem világa fűzi, az: hogy ott a hullámzó tenger közepén, hol az erkölcsi hajótörés, az egyén gyengesége miatt oly gyakori, oly mindennapi, ők el nem sülyedhetnek, mert oly erős, szilárd, őszinte és meggyőző bennük a székely virtus, hogy bátran dacolhatnak minden idegen, minden nemzetközi viharral szemben.

Áldom a véletlent, mely közelükbe vezetett; áldom az Istent, hogy megismerhettem őket; az a csüggedés, az a kishitűség mely itthon már erőt vett lelkemen, mely megingatta a székely erényekbe vetett hitemet, a velük való érintkezésben, találkozásomban teljesen elenyészett és új tápot, új ihlettséget meríthettem az ő rendíthetetlen hitükből, lángoló székely hazaszeretetükből; úgy csüggnék ők a Székelyföld rögén, mint csecsemő az anya emlőjén; egy szebb mult dicső emlékeiből táplálkoznak és bár borult lélekkel kísérik a jelent, lelkük rendíthetetlen szent hittel néz a jövőbe...

Én édes székely véreim, most szerzett legújabb, legjobb barátaim, irigylem töletek ezeket a

szép honfitri erényeket, melyekben oly gazdagok vagytok, hogy ha pazar kézzel juttatnátok nekünk belőlük, akkor is maradna nektek annyi, a mennyit itthon már alig tudnak és akarnak megbecsülni. És úgy látszik, legálább én olyan impressziókat nyertem, mintha a székely ember csak akkor ébredne székelysége teljes tudatába, mikor ettől a földtől, melyen bölcsője ringott, a messze idegenbe elszakad...

Ott van a tiszteletet parancsoló, galambfehér Borszéki Samu, az ő rendíthetetlen, szinte csodaszámba menő ifju idealizmusával; székely lelke, mikor a multján elmereng, jelenen eltöpreng és a jövőből, mint egy próféta jósol, szemén át tör magának utat és pilláin végig perdülnek a könnyek, a drága gyöngyök, melyekkel székelynépét siratja; mint egy memento egy hangzanak szavai; szép öreg arcának redői elsimulnak, mikor tántoríthatatlan hittel, meggyőződéssel az ő székely vasutjának eszméjét minden oldalról megvilágítja és szinte megdöbbentő eréllyel követeli: „tengert a székelyföldnek!” Ez eszméért él, küzd és ha — a mit a Mindenható még soká ne engedjen — eljut majd élete végpillanatához, utolsó szava is ez lesz: Berlin, Bécs, Budapest, Marostorda, Székelyudvarhely... Constanca... Fekete-tenger...

És ez a nagy székely pátriárcha, áldott jószágú nevével csodákat művel ott a fővárosban a székely nép érdekében; sátoros ünnepek előtt bejárják az összes műhelyeket, a hol székely fiuk vannak elhelyezve, megkérdik: kik akarnak az ünnepre hazamenni? Aztán összeszednek százat, százötvenet, kiruházzák, felöltöztetik és ingyen jeggyel küldik őket haza ünnepelni...

Kell ehhez szó? kell ehhez kommentár?

Ott van a másik: Fülei-Szántó Lajos... az isten áldotta poeta, a kinek minden sora, minden szava, minden betűje székely levegőt, székely erényt, istenfélelmet, hitet és hazafiságot terjeszt; látni kell őt, mikor emlékezetében visszavarázsolja szép székely földjén átélte napjait, — és beszélő, nagy kék szeméből a könnyek árja folydogál... És ott van Gyenge József, a köpeczfíu, telve hittel, szeretettel, remény-

nyel. — Dr Ajtai József, Balázs Dénes, Péter István és még sokan — sokan — a kiket a jó Isten a székelység díszére sokáig éltessen, — a kik veritékes napi munkájuk után összeverődnek, — nemcsak keseregni, — de minden aktuális székely kérdéstről beható, komoly vitát folytatni és annak eredményét úgy leszögezni, hogy alkalomadtán megerősödve a székely közjóért értékesítsék.

Két ilyen csendesen de áldásosan működő asztaltársaságot ismertettek meg velem; az egyik a Múzeum köruton a Hunnia kávéházban tartja Borszéki Samu vezetésével értekezleteit; a másik a „Hargitta asztaltársaság” minden szombaton találkozik előre meghatározott helyiségben és ennek vezetője: Fülei-Szántó Lajos.

Nem egyesületek, — nincs alapszabályuk, — nincsenek ki-nevezett vagy megválasztott hivatalnokaik, de van lelkesedésük, szívük, érzékük a székely nép bajai iránt és megtalálják egymást, mert érzik, hogy mindannyian a székelyföld és székely anyák szülőttei... mert tudják, hogy e születésük nagy és nehéz kötelességeket ró rájuk... mert szívük és lelkük mindég visszavágyódik bércecs hazájuk, szülőik és testvéreik felé.

Az ő lelkesedésüket szeretném ide hozni, ide plántálni, ide szögezni közénk, hogy az ő példájuk rázzon fel bennünket rideg közönyünkből... mákonyos álmunkból... hazafiatlan indolenciánkból...

Lelkem háláját és üdvözetét küldöm nektek... a székelyeknek Budapesten.

Deréki Antal.

A politikai helyzetről.

Szerdán indultak meg a kiegyezési tárgyalások ismét. Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével értekezletet tartanak Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Szebenyi József, Popovics Sándor és Mezőssy Béla államtitkárok. A konferenciát a kereskedelemügyi miniszter egészségi állapotára tekintettel Kossuth lakásán tartják meg.

A szerdai értekezlet nevezetes azért is, mert ezen fogalmazzák meg azt a nyilatkozatot, amelyet Kossuth Ferenc a közgazdasági bizottságban, amelyet e hónap negyedikére hívnak egybe, tenni fog. A kereskedelemügyi miniszter egyébként arról, hogy a tanácskozások az osztrák kormánygyal-

március végén túl is folytatódna, így nyilatkozott:

— Félreértés volna úgy értelmezni a husvétii terminust, hogy azontul egy tapodtat se. A politikában nem lehet úgy beszélni, hogy március 30-ig tárgyalok, ha pedig addig nincs meg egyezés, akkor vége. A husvétii terminus is csak arra szólott, hogy addig tisztába akarunk jönni a kiegyezés lehetőségével, de korántsem jelentette azt, hogy akkorra meg kell lennie a kiegyezésnek vagy pedig végkép megszakítjuk a tárgyalásokat. A terminus kitűzése első sorban azt a célt szolgálta, hogy a tárgyalások gyorsabb tempóban folyjanak. A tárgyalások sürgős és beható folytatása ellen nem is lehet kifogás. Február vége óta szünet és megszakítás nélkül folynak a tárgyalások a magyar és az osztrák kormány között. De az anyag nagy. És minden közvetlen tanácskozás után külön nagy anyagot kellett feldolgozniok a szakreferenseknek. Most is folytonos az érintkezés a két kormány között. Ezt az érintkezést nem lehet és nem szabad megszakítani, csak azért, mert március 30-ika a remélt végeredmény nélkül érkezett meg. Mert ha nincs meg ez a végeredmény husvétra, hát meglehet esetleg két vagy három héttel később. Szóval: politikai tárgyalásoknál a terminus nem jelenthet napra szóló terminust.

Ami már most a bécsi tárgyalást illeti, eredetileg április 8-ára tervezte a két kormány az újabb találkozást. A terminus betartása azonban attól függ, vajjon a két kormány szakreferensei végeznek-e azzal a munkával, amelyet a fő tárgyalásra elő kell készíteniök. Miután pedig a március 31-ike a nélkül mult el, hogy a kiegyezést megkötöttük volna, most már igazán mindegy, hogy a két kormány néhány nappal előbb vagy utóbb folytatja-e a tárgyalást.

A koalíciós pártok és pedig az országgyűlési függetlenségi párt, az országos alkotmánypárt és a néppárt szerdán, április hónap 3-án este hat órakor a függetlenségi párt Royal-szállóbeli párthelyiségében közös értekezletet tart. Az értekezlet tárgya a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat.

Wekerle Sándor miniszterelnök, a ki az ünnepeket Dánoson töltötte, visszaérkezett a fővárosba. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter is visszaérkezett Abáziából.

A képviselőház e hónap negyedikén, csütörtökön ülést tart, amelyen a nem állami tanítók fizetésrendezéséről szóló javaslat tárgyalásába fognak bele. Ez ülésben mint biztos forrásból tudjuk, az első felszólalók között Simkó József, az oláhfalvi kerület képviselője is tart majd nagyobb szabású beszédet. Andrássy gróf belügyminiszter is ez ülésen terjeszti be az alkotmányvédő törvényjavaslatát.

Nehézségek a szövetkezetek vezetésében.

E címre sokan mondják, hogy az van bőven. Már csak az is elég volna, hogy a vezető az eszme szolgálatában össze tudja tartani a nem nagy kitartással bíró székely népet. Hát még ezen kívül mennyi tenni való van, ha az ember becsületességgel meg akar felelni azon tisztességnek, melyet a nép érdekében elvállalt.

Bizony igen méltányos volna, ha a felsőbb hatóságok némileg tekintettel lennének a törvények mellett arra is, hogy a szövetkezetek vezetői, kik pusztán a nép iránti jóindulatból, tiszteletből vállalták el a szövetkezetek vezetését, nem fizetett hivatalnokok. Vagy talán a mi az államnak érdeke — a székely nép segítése — az a törvényszékek vagy a pénzügyigazgatásnak nem az? Mert a jóakaratu utasításokat szívesen vesszük, de már a fenyegetéseket nem. A napokban kaptam például a székelyudvarhelyi kir. törvényszéktől 1374. polg. sz. végzést, mely szerint mivel a tejszövetkezeti kimutatás a negyedévekről és a tagok névsorát nem terjesztettem be, „50 K pénzbírság terhe mellett” 14 nap alatt terjesszem be.

De hát én honnan tudtam volna eddig, hogy be kell terjeszteni? Vagy mert egy tejszövetkezet vezetését elvállaltam eo ipso a szövetkezeti törvényeket is köteleselem tudni? Engedelmet kérek, ez tiszteletből vagy még tiszteletdíjasként is igen sok, mivel még más dolgai is vannak az embernek. Előbb tehát jóakaratu felhívást, utasítást várnánk és csak azután a fenyegetéseket. A míg a dolgok így folynak, addig a törvényszék a kormányának ama szándéka ellen működik, mely a nép segítésére irányul, mert az ilyen pénzbírságos felszólítások elveszik — gondolom velem együtt — sok vezetőnek a kedvét.

A tejszövetkezeti alapszabályok a pénzügyigazgatásról említést sem tesznek, mégis kéri a jegyzőkönyvet és mérleget. Hát ezt beküldi minden szövetkezet. De már az 1940. III. b. sz. alatt küldött vallomási iv rovataim „állampolgári becsületszavamra mondom” eligazodni nem tudok, mert soha ilyen nem volt dolgom.

Miután már a mérleget amúgy is beküldjük, abból a szükséges adatokat inkább leirathatja a pénzügyigazgatóság, minthogy esetleg hibásan töltsem ki én s bizonyítsam állampolgári becsületszavammal.

Ezeknek orvoslására volna szükség. Mert a mennyire az egyes tejszövetkezetek vezetőit ismerem, azoknak más dolguk is akad, minthogy csak azt tartásuk nyilván, mit és mikor kell ehhez vagy ahhoz a hatóság hoz küldeni, mert ha elmulasztják akkor működik a paragrafus. Szóval a felsőbb hatóságoktól is várunk egy kevés ugynevezett „jóakaratot” és méltányosságot.

Ürmösi József,
unit. lelkész.

Gazdakörök rovata.

Szétszórt milliók.

A mindenható hosszú dermesztő álmából felébredtetted a nagy természetet. A langyosan susogó szél és a nap meleg sugarai megszabadítják a földet téli hideg takarójától. Kienged a föld fagyos kérge. A megjelent örök ifju tavasz munkára hívja a földműves embert. Benépesül, megélenkül a határ. Szánt, vet a földműves azon reményben, hogy aki megáldotta a földet ezer éven át gazdag áldásaival, meg fogja áldani újra és újra. A jóságos mindenható azonban nemcsak a megmunkált barázdákra hinti áldásait, hanem az utak szélét, az árkok oldalait s ugyszólván minden talpalatnyi földet értékes növényekkel diszít fel. A miveletlenül hagyott helyeken ezer meg ezer olyan növény terem, melyet a természet gyógyító erővel ruházott fel. Sötét tu-

datlanságunkban sáros csizmaikkal taposunk végig sok értékes gyógynövényen. Értéktelen gyomnak nézzük a legértékesebb gyógynövényeket.

Egy néhány növényt kívánok fel- említeni a vadon termő gyógynövények közül. Olyanokat, melyeket mindenki ismer a Székelyföldön, melyek mint közönséges gyomok mindenütt előfordulnak. A gyógynövények közül azokat válogattam az alkalomra össze, melyeknek leveleit kell leszedni, napon vagy padláson megszáritani. A megszáritott leveleket zsákba rakva lehet értékesíteni. Ilyen vadon termő gyógynövények: 1. Kereklevelű vagy közönséges papsajt, 2. Bűdös bürök, 3. Keskenylevelű utifű, 4. Egérfarku cickóró, 5. Martilapu.

A papsajt, utifű és egérfarku cickóró leveleit virágzásakor, a bürök leveleit közvetlen virágzása előtt, a martilapu leveleit június, július hónapban kell leszedni.

A papsajt és utifű leveleit napon, a bürök, egérfarku cickóró és martilapu leveleit szellős padláson kell megszáritani. A száritást ponyván vagy lepedőn kell végezni, hogy a levelek közé szemét, piszok ne kerüljön. A száritásnál arra kell törekedni, hogy a száritott szép zöld színű legyen. Ezért száritás közben a leveleket nem szabad vastag rétegbe összehalmozni s gyakran meg kell forgatni. Szedés és száritás közben nem szabad a különböző gyógynövényeket összekeverni. A hol sok a martilapu vagy papsajt, egy gyermek vagy egy öreg asszony naponként 50 kgr. zöld levelet gyűjthet, minek megszáritva az értéke 2 (kettő) korona. A felsorolt gyógynövények értéke métermázsánként 20—28 korona közt váltakozik. Értékesebb tehát egy kilogramm száritott martilapu vagy papsajt levél egy kilogramm tiszta buzánál. Millió meg millió tiszta érték hever szétszórvva ezen gyógynövények értékében, Szorgalmas kezekre lenne szükség e szétszórt milliók összegyűjtésére.

A gazdaköri vezetők lennének hivatalos a népet a gyógynövények gyűjtésére megtanítani, az összegyűjtött, szépen száritott gyógynövényeket a szedőktől beváltani és értékesíteni. A gazdakörök így keresetet biztosítanak a gyermekeknek és öregeknek s megmentenék a pusztulástól a szétszórt milliókat.

Szentannai Sámuel.

LEGUJABB.

A félhivatalos jelentések dacára — mintha a parasztlázadások Romániában szünőfélben volnának — azt a biztos értesülést kaptuk, hogy a romániai parasztlázadás átsapott Magyarországra. Sósmezőn és a szomszédos román területen lévő Herzsán és Borzfalván felgyújtották a fatelepet. A háromszékmegyei alispán segítséget kért Brassóból. Százhusz csendőrt a veszélyeztetett vidékre küldtek. A tizenkettedik hadtestet mozgósítják. A belügyminisztert táviratilag rögtön értesítették.

A háromszékmegyei Sósmező határállomástól három kilométernyire levő Herzsán és több moldovai községet a lázadók felgyújtották. A környék ma reggel óta lángokban áll. Itt fekszik a Negropond román milliomas birtokai. A tulnyomóan oláhságtól lakott Sósmező sűrűn érintkezik és fraternizál a lázadókkal. Ezt annál is inkább megtehetik, mert az egész határszélét óriási vonalon csak tizenkét csendőr őrzi. Az esetről hivatalos jelentést tettek és sürgősen nagy meg-

erősítést kértek, mire az összes erdélyi csendőrséget és katonaságot a határszélékre rendelték.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hihetetlen hírek.

Mondják: hogy a husvéti határkerülők az idén nem okoztak semmi szerencsétlenséget a lövöldözésükkel; mondják: hogy feltámadás napján az udvarhelyi „Székely Társaság” is feltámadt halottaiból;

mondják: hogy mióta az eb zárlat megszünt, egy kutya sem csavarog többé az utcákon;

mondják: hogy a gőzfürdő építése már gőzerővel halad városunkban;

mondják: hogy a juhturógyár megnyitáshoz már csak a gyár és a turó hiányzik, de a juhok már meg vannak;

mondják: hogy a fogyasztási szövetkezetnél eddig még semmit se kértek — hitelbe.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

Husvét. Mintha a feltámadás napjával a természet is felébredt volna rémitő hosszú álmából, a husvéti ünnepeknek végre nálunk is verőfényes, szép idő kedvezett és semmi sem rontotta az ünnepi hangulatot. Az ünnep mindkét napján szent áhitattal zárandokoltak a hívők a templomokba, melyekben megtartották a hagyományos, vallásos istentiszteleteket. Ünnepe másodiknapján persze járta a szokásos szép husvéti öntözés, a fiatalok nagy vigasága mellett és biztosra vehetjük, hogy városunk szép leányai nem panaszkodhatnak, hogy észrevétlenül, szárazon maradtak.

Székely küldöttség. A székely közbirtokosságok küldöttségébe újonnan Székelyszáldobók közbirtokossága március 25-én tartott gyűlésén ifj. Kolombán József birtokossági jegyzőt bizta meg. — A köpecsi birtokosság is tartott március 14-én ez ügyben gyűlést, de küldöttét ez ideig nem választott, bár mint értesítettek, ők is csatlakoznak a mozgalomhoz. A bibarcfalvi közbirtokosság elnöke, Szabó Lajos értesít, hogy az ottani közbirtokosság e hó 24-én tartott ülésében Bertalan György közbirtokossági tagot választotta meg, az erdőügy revíziója ügyében Budapestre menendő küldöttségbe.

Kossuth Ferenc állapota. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter állapotában az örvendetes javulás egyre tart. A miniszter kezelőorvosa határozottan konstatálta, hogy a javulás igen szépen halad előre. Mindamellett a legnagyobb nyugalmat ajánlotta, úgy, hogy még néhány napig ágyban kell maradnia. A beteg miniszternél hosszabb látogatást tett Szerényi József államtitkár. Állapota iránt az ünnepek alatt számosan tudakozódtak úgy a fővárosból, mint a vidékről.

Jótekonycélú hangverseny. A helybeli Sz. Ferencrendiek orgonája javára Dr. Valentsik Ferenc főszindikus védnöksége alatt husvét másodiknapján, a Budapest szálloda színháztermében rendezett hangverseny erkölcsileg és anyagilag oly fényesen sikerült, hogy az egész hangversenyt ünnep harmadnapján meg kellett ismételni, mert az első napon a terem olyan zsúfolásig megtelt, hogy a közönség egy része nem fért be; erre való tekintettel a rendezőség közkívánatra kedden megismételte az előadást, a mi bizonylag szép összeget juttatott a jótekonycélra. A műsor terjedelmességénél fogva, nem bocsálkozhatunk minden egyes szám kellő méltatásába, azt azonban örömmel konstatáljuk, hogy minden egyes közreműködő kivette megillető részét a sikerből; az énekesek kitünők, az élőképek pedig meglepő szép hatásuk voltak és a közönség részéről zajos elismerést arattak. A siker oroszlanrészre azonban a ren-

dezőséget illeti, hogy páratlan izléssel és fáradatlan buzgalommal ilyen élvezetes estvéket szerzett a közönségnek.

Passió színjáték. Márc. 31-én, husvét vasárnapján este városunk V. kerületében, az ottani iskola növendékei által, Passió vallásos színjáték adatott elő, zsufolt terem mellett, elannyira, hogy a későbbben jövők helyet nem találva, kénytelenek voltak hazatérni. Az estély 45 K 42 fillér hasznat hozott a szent célra. Felülfizettek: Fernengel Frigyes 3 K, Barabás K. János 2 K, Györfi Lajos, Vajna Antal 1—1 K, Barabás Ignác 80 fillér, Kertész Lajos 60 fill., főtiszt. Márkus Endre és Dézsi Lajos slelkész 40—40 fillért és Sándor Mariska 20 fillér. Ugy a szíves felülfizetők, mint a pártolók, fogadják a nyilvánosság útján is a rendezőség hálás köszönetét.

Szerződöttes. A fővárosi lapok husvét szímaiból vesszük a következő hirt: „A Vigszínház igazgatósága, a színház tagjai sorába szerződöttes Déréki Jánost, az országos színészegyesület színi iskolájának végzett növendékét, aki legutóbb a Saloméban, Wilde tragédiájában tűnt fel, a melyben az ifju szíriai szerepét játszotta nagy sikerrel.” A tehetséges, fiatal színész, lapunk felelős szerkesztőjének a fia és midőn az apának a fiához, a fiának pedig e ritka kitüntetéséhez gratulálunk, hisszük, hogy népszerű szerkesztőnk ez örömeiben minderről barátja, velünk együtt őszintén osztozik.

Üzletátvétel. Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy a Koronkai-féle vendéglőt Sándor István urtól — mint annak volt főpincére — átvettem és azt egész újonnan szereltem fel, illetve rendeztem be. Kávéházam az utcai teremben, az étterem pedig a mellette levő szép nagy helyiségben lesz; a már régi jó hírnevek örvendő konyharól úgy gondoskodtam, hogy az ezutánra is minden igényt kielégíthessen. Borokat első kézből, termelőktől vettem és így igen jó, kitünő borok allanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Helyiségeim ünnepélyes megnyitása vasárnap, folyó hó 7-én este, zenével lesz. A mélyen tisztelt közönség kegyes pártfogását és számos látogatását kéri, kiváló tisztelettel Öze Kálmán, vendéglős.

Halálozás. Szenkovits József, korondi születésű, varsági kőregyőző e hó 2-án, 26 éves korában, szélhűdésben meghalt.

Lengyel Zoltán beszámolója. Április 1-én tartotta beszámolóbeszédét Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő Zilahon. Reggel 8 órakor indultak Krasznáról Zilahra a Budapestről érkezett vendégek, közöttük Eötvös Károly és Uray Imre országgyűlési képviselők és számos fővárosi hírlapíró Krasznán Kövessy pártelnök üdvözölte Lengyel Zoltánt és a vendégeket. A pártelnök beszédében Beláthatatlan hosszú kocsisor kísért Lengyel Zoltánt és pártját Zilahra. A nagy piacon a Wesselyi szobor körül ott volt az egész város és tomboló éljenzés fogadta a képviselőket. Fél óráig tartó ünnepelés után juthatott csak Lengyel Zoltán a Vigadóba, a melynek erkélyéről Csetneki pártelnök nyitotta meg a népgyűlést. Azután Lengyel Zoltán mondotta el beszámoló beszédét és utána még Eötvös Károly és Uray Imre szólott a néphez. Azután elfogadták a nagyenyedi polgárság régebbi határozati javaslatát, mely szerint követelik az önálló vámtérletet 1917-re, a nemzeti bankot pedig 1908-ra. Este 600 teritékes banket volt, melyen a Kossuth-serleg felavató beszédét Lengyel Zoltán tartotta viharos tetszés mellett.

A romániai forradalom. A román híradások szerint, a helyzet javulóban van. Husvét ünnepe tehát fordulatot jelent a fölötté veszedelmessé fajult

agrárforradalomban amennyiben a helyzet a lehetőséghez képest javult és ha meg nem is szűnt a forradalom, legalább a fordulat eshetőséget nyújt arra, hogy a forradalomnak mihamar vége szakad. A megnyugtató jelentések mellett számos olyan jelentés is érkezett, amelyek újabb lázongásokról hoznak hírt. Így Putnaban, Prahovában, Salceában, Buruban újabb zendülések voltak, amelyeket a katonaság vert szét. Bukarestből jelentik: A zendülés mindenfelé csökkenőben van. A prefektusok meghalgtatják a parasztok panaszeit. Ugy a földbirtokosok, valamint a bérlők a legmesszebb menő engedékenységet tanúsítják. Bukarestben teljes a nyugalom.

Meghívó. A Magyarországi Munkások Rokkanti- és Nyugdíj Egyletének székelyudvarhelyi 138-ik fiókpénztára 7-én vasárnap d. u. 3 órakor az iparos önképzőkör helyiségében tartja meg évi rendes közgyűlést melyre az egylet érdemes tagjait és az egylet iránt érdeklődő nagyközönséget a választmány határozata alapján tisztelettel meghívja Székelyudvarhelyt, 1907. március 28-án, Betegh Pál elnök, Bíró János, jegyző. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány évi jelentése. 3. Az 1906. évi számadás elfogadása és a fölmentvény megadása. 4. A központi évi jelentésének előterjesztése és a központi gyűlésbe küldöttek választása. 5. Esetleges indítványok és új tagok felvétele. Forgalmi kimutatás 1906. évről: Bevétel az egylet teljes megalakulásáig, 1906 augusztus 31-ig 152 K 26 f. Bevétel 1906 szeptember havában 388 K 42 f. Bevétel 1906 október havában 275 K 86 f. Bevétel november havában 155 K 34 f. Bevétel december havában 188 K 60 f. Bevétel 1906 december végéig összesen 1060 K 48 f. volt A főt kimutatott összeg havonként pontosan a központnak bekezdett. Külön alapunk volt 1906 december végén 5 korona. Az év folyamán belepelt összesen 120 tag. *Figyelem!* Az igen tisztelt egyleti tagok igyekezzenek esetleges hátralékaikat sürgősen befizetni, mivel az alapszabályok 14 §-a szerint ezen a 8 héttel hátralékos tagok töröltetnek a tagok sorából. Hátralékba a tag csak akkor maradhat, ha betegség, vagy munkaképtelenség akadályozza, azt azonban köteles a tag, nyilvántartás végett a fiókpénztár utján a központnak bejelenteni. *Befizetések elfogadtnak minden hó 1-ső és 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a városi elemi iskola szokott helyiségében tartandó péztárnyitás alkalmával.*

A Tulipán-Szövetség—Magyar Védőegylete a következő felszólítást intézte a testvéregysületekhez: T. Testvéregysület! Az évtizedeken át, sőt évszázadokon át főlhalmozott villamosági energiának avagy a népek lelkületében felgyülemlett érzelmeinek és vágyának — olyan tümeményes kitérése és varázsszerű, a nemzeti egészét magával ragadó, elszánt tettek sarkaló nyilatkozása — mint az nálunk 1848 március 15-én történt — a nemzetek életében egy évezred alatt is alig fordul egyszerre többször elő. Ezek a vulkanikus kitérések hatalmas rugóként lendítenek egyet a népek fejlődésén, de miként a világűrben rendszeres pályakon haladó égitestek útját az állandóan, megszakítás nélkül működő természeti erők szabják meg, akként az emberiség fejlődését is, igaz és helyes útján való haladásában, szintén csak az erkölcsi törvényeken alapuló soha nem szünetelő, folyton tartó munkásság vezérli biztossan. És csakis az ernyedetlen munkásságának köszönhetik a szilárd alapokon álló államok is megerősödésüket. Hogyha tehát mi március idusát, nemzetünknek szent ünnepét, méltóan akarjuk ünnepelni, akkor ne csak a muló lelkesedést keltő szónoklatokra szorítkozunk, hanem ér-

vényesítsük ezen a napon nemes törekvéseinket, példát adva lelkesedő honfitársainknak, hogy nem üres szavakkal, de tettekkel szolgáljuk igazán szeretett hazánkat. Ettől az eszmétől vezéreltetve, kérjük testvéregysületeinket, szíveskedjenek nemzetünknek ez ünnep napján, valamiként a többi — az egyes vidékeken különösen megtartott — nemzeti ünnepélyeken egy egy alkotással résztvenni. Mutassunk akkor rá törekvéseink eszményi voltára, mikor mindenki ünnepel, nemcsak hangoztatván, de ténnyel igazolván hazafiságunkat. Kérjük tehát, szíveskedjenek ügykezelésüket akként irányítani, hogy az alapszabályainkban körvonalazott munkásságuk eredményét az egész nemzetül ünnepelt napokon mutassák be: március idusán. Szent István ünnepén, a koronázás 40 éves évfordulóján, valamint Árpád emléknapján. Ezek a napok országos szűk ki a jutalmakat s segélyösszegeket; ezeken a nagy napokon adjuk át a közhasználatnak a felállítandó tanműhelyeket; nyissuk meg ezeken a napokon kiállításainkat avagy rendezendő nemzeti vásárainkat; de legalább is tartuk meg ezeken a napokon közgyűléseinket, melyen tevékenységünkről számolunk be. Az alkotásokon kívül szíveskedjenek az ünnepeken testületileg résztvenni, eszménk terjesztésére használván föl a lelkesült hangulatot. Különösen nyertjük meg a tanári kart, hogy az iskolákban ez alkalmakkor arra oktassák nemzetünk virágát, ifjúságát, hogy a hazafiságnak legüdösebb megnyilatkozását a csöndes teremtő munkásságban keressék. S hogy munkásságunk eredményes legyen, alappozunk jól, hatalmas alkotásokra érett utódokat növelvén. Ebből a munkából ki kell, hogy vegye részét nemzetünknek apraja-nagyja, gazdagja és szegénye egyaránt. A nemzeti szellem ápolása kapcsán tehát oltunk mindenki lelkébe vágyat a közzgazdasági téren való alkotásra is. Közzgazdasági alkotásaink legyenek nemzetünk jövő haladásának — határjelzői! — A Tulipán-Szövetség—Magyar Védőegylet nevében hazafias üdvözlettel Dobieczki Sándor s. k. ügyvivő tanácsos, gr. Baththyán Lajos s. k. elnök.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig
Irtá: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(90. folytatás.)

A jobbágyokat és darabontokat e jog élvezetéből kizárták s e tekintetben az 1601-ik év sem hozott változást nekik. Csak egy 1651-iki országgyűlési végzés alapján lettek e kiváltság részeseivé a darabontok.¹² Velök együtt a libertinusok is valószínűleg ezen előző élvezetbe jutottak később, mert Alcsik széknek egy 1701-iki listájában a sójogosultak között őket is följegyezve találjuk. A grófok, mánások, nemesek, lófők, lovas puskások, darabontok, solymárok és a szék libertinusainak neveit szintén megtaláljuk ebben a listában, tehát a székelyek minden szabad rendjét, továbbá a lelkészeket is, azonkívül három grófi kuriát, egy mánásét és nemeseit. A csikiak az ők sójuktat szintén Parajdrol szálították. Apafi idejében pedig kaptak a mánások 60 darab, a nemesek 40, a lófők 24, a darabontok 16 darab kósót. Ezt a listát Alcsik királybírója és jegyzője írják alá, tehát föltétlenül megbízhatónak tekintendő.¹³

A sóit ingyen kapták ugyan a kiváltságoltak, de azért a kamarának előállításai költség fejében fizetni kellett valamit; ez a szokás a székely sóbányák kincstárává tevése, vagy államítása után is, állandóan megmaradt. A lófőknek, nemeseknek a szabad sóhordás jogát azon föltétel alatt engedte volt meg János Zsigmond, hogy a sótisztéknak, vagy a kamaragrófoknak ősi szokás sze-

rint vágáspénzt, girapénzt és a szokásos ajándékokat meg kell adni.¹⁴ Ugy látszik azonban, hogy a sótisztéknak ennyivel nem voltak megelégedve, mert az országgyűlés ismételt megtiltja nekik a zsarolást és a vám-szedést.¹⁵ 1591-ben az országgyűlés mint illetéket, egy táska darab só fejtséért és felhozásért 10 dénárt állapított meg. Ugyanazon meny-nységért szokásban volt azonban a Székelyföldön még egy köböl zabot és egy sókockáért egy dénárt is fizetni; ez a szabad só vámmentes volt.¹⁶ A 13-ik század kezdetén is a székelyek e nemü illetékeiket zabbal fizették.¹⁷

A székelyek nemcsak régebben, de még 1562. után is, dacára a sóbányák államításának, folyvást kereskedtek sóval. Minthogy azok, a kik szabad sót veztek, csak annyit kaptak, a mennyi házi szükségleteikre kellett s abból eladni tilalmas volt, a kereskedők maguk valószínűleg a sóbányákból vásárolták a só. Kereskedelmi területök a korábbi maradt, csak azt tartják meg, mert annak kiterjesztése miatt különben az ország többi kamaragrófjai azonnal sorompóba léptek. Így 1604-ben a császári biztosok megtiltják a székely sónak a régi területen kívüli eladását, különösen pedig tiltják azt a vizaknai sóbányák területén.¹⁸ De azért a székelyek sóeladási területe 1701-ben a hat széken és fuszékezen tul kiterjedt még Segesvárra, Kőhalomra és Fehérmegye felső járásaira.¹⁹

(Vége következik.)

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

1857—1907. kig. sz.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város tanácsa közhírré teszi miszerint a Kossuth-utcai vámház mellett ház és kert, a mely a város tulajdonát képezi f. évi április hó 11-én d. e. 10 órakor a városi tanács nagytermében megtartandó nyilvános árverésen bére adja.

Székelyudvarhely város tanácsa 1907. március 26.

Gotthárd, polgármester.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék elnökétől.

1907. El. 81—1. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. Igazságügyminiszter ur Ö Nagyméltóságának folyó évi március hó 23-án 12762—1907. I. M. V. szám alatt kelt rendelete alapján a Székelyudvarhelyen építendő és átalakítandó kir. törvényszék és fogház átépítéséhez szükséges összes munkákra ezen nyilvános árlejtést hirdetek a következő feltételek szerint.

1. Ezen árlejtésben résztvehetnek egyes vagy egyetemleges kötelezettséggel többen hazai iparosok, kik üzletüknek megfelelő gyakorlásához hatósági engedéllyel bírnak.

Az előttem ismeretlen vállalkozó jogosítványt felmutatni tartozik.

2. Ajánlatok csakis az összes munkákra tehetők, a melyek az eredeti kivonatokon, illetve ajánlati lapokon, nyújtandók be.

Mas ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

3. Az összmunkák költségvetési kivonatai míg a készlet tart példányonként 15 koronában, az ajánlati lapok díjtalanul, a tervek, szerződési minta, általános és részletes vállalati feltételek a hivatalos órák alatt a székelyudvarhelyi kir. törvényszék elnökénél kaphatók, illetve megtekinthetők.

4. A költségelőirányzaton és az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlati lapon vállalkozók egység árai számokkal és betűkkel megírva nyújtandók be.

▲ benyújtott árak ajánlattevőkre

kötelezők, a melyeknek utólagosan semmi néven nevezendő módosítása, eltérő magyarázata, vagy netáni hibák kijavítása meg nem engedtetik.

5. Az ajánlatok lepecsételve a következő felirással látandók el: "ajánlat a székelyudvarhelyi kir. törvényszék és fogház építési munkáira", a melyek legkésőbb 1907. évi április hó 29-ik napjának délután 5 órájáig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék elnökénél nyújtandók be.

A versenytárgyalás 1907. évi április hó 30. napjának délelőtti 9 órakor tartatik meg a székelyudvarhelyi kir. törvényszék elnökének hivatali helyiségében.

A később érkezett, vagy távirati úton tett ajánlatok nem fognak figyelembe vetetni.

6. Ajánlattevők tartoznak az általános feltételek 6 §-ának megfelelőleg 5 százalék banatpénzt, vagy pedig törvényesen előírt értékpapírokat a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalnál számfajtetty nyugta ellenében letétbe helyezni és a letéti nyugtát ajánlatukhoz csatolni.

A szerződés megkötésekor a bánatpénz az ajánlati összeg 10 százaléka lesz vállalkozó által pótlandó.

7. Igazságügyminiszter ur Ö Nagyméltósága, ki az ajánlatok elfogadása felett végérvényesen határoz, fenntartja magának a jogot, hogy a benyújtott ajánlatok között teljesen szabadon választathasson, tekintet nélkül az ajánlati összegekre.

8. A munkák a szerződés jóváhagyása után azonnal megkezdendők és oly erélyvel folytatandók: hogy az új épület szárny és az azzal kapcsolatos fölépcső 1907. év július hó 30-ig tétő alá jussanak és 1907. év szeptember hó 30-ig kívül belül teljesen levakoltassanak; az összes ezekhez tartozó munkalok, illetve a teljesen kész és szárazra kifutott helyiségek, mit vállalkozó saját költségén tartozik teljesíteni, 1907. év december hó 15-ig átadandók.

A régi épület részén történő átalakítási és javítási munkák legkésőbb 1908. év tavaszán kezdendők meg és 1908. év szeptember hó 1-ig teljesen befejezendők, illetve átadandók.

Az átalakítási és kibővítési munkák olyképen végzendők, hogy az építés folyama alatt a törvényszék és fogház helyiségeinek legalább is $\frac{2}{3}$ része használatban maradjanak és mindenkor csak $\frac{1}{3}$ rész foglalkozható le teljesen az építkezés által.

Vállalkozónak kötelessége ideiglenes árnyékszékéről gondoskodni.

Az átalakítási munkák mikénti beosztását és annak sorrendjét a törvényszék elnökének meghallgatásával az államépítészeti hivatal által kirendelt ellenőrző közeg fogja előzetesen megállapítani.

9. Az összes munkák végrehajtásához csakis magyar, lehetőleg helybeli munkaerők és gyártmányok használhatók fel, a mit vállalkozó kétség esetén kívánatra megfelelően igazolni tartozik; azonkívül szerződött vállalkozó kötelessége az építési engedély díjának kiegyenlítése, a hatóságoknál a tervek benyújtása, az esetleges változtatások bejelentése és a lakhatási engedély megszerzése s az ezekkel kapcsolatos költségek viselése.

10. Vállalkozó tartozik a lebontandó régi épületeket az alapokig terjedően saját költségén teljesen lebontani és az összes bontásból eredő anyagokat és törmelket elfuvaroztatni. Ennek fejében megengedtetik, hogy az új építés alapozásához és pince falaiba a bontásból kikerült jó minőségű és kifogástalan követ és téglát kellően megtisztítva beépítheti.

Székelyudvarhely, 1907. apr. 1.

Dr. Bodolla Gábor,
kir. törvényszéki elnök.

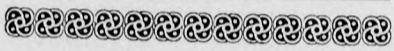
HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 A KOSSUTH FERENC által alapított
 udvarhelyvármegyei és Székelyudvarhely városi főkepviselete Betegh Pál és Társa cégnél Kossuth-utca 31. sz. a.
 van. Megbízható tekintélyes egyének, kik községükben képviseletet vállalni hajlandók, szíveskedjenek a főkepviseletnél ezen szándékukat bejelenteni.

Téli menetrend.

Ervényes 1906 évi október hó 1-től.

Szv.	Gyv.	Budapest k. p. u. — Nagyvárad — Predeal	Szv.	Gyv.
506	502	állomások	507	501
I-III.	I-II.		I-III.	I-II.
900	91	i Budapest k. p. u.	720	750
1152	1119	i Szolnok	322	532
1206	1132	é Szajol	304	579
144	1249	é Püspökladány	119	403
344	217	é Nagyvárad	1107	238
410	218	i Nagyvárad	1037	232
824	533	é Kolozsvár	605	1170
	915	é Décs		340
	305	i „		
854	611	i Kolozsvár	521	1050
1016	726	é Aranyos-Gyéres	348	930
1044	750	é Székely-Kocsárd	307	900
453	1025	é Marosvásárhely	1225	538
538	526	i „	537	1128
1149	891	é Tövis	157	82
492		é Arad	635	
704		i „	850	
1258	904	é Küküllőszög	1248	735
818		é Sövár		150
	355	i „		850
157	943	é Kis-Kapus	1141	656
328	1257	é Nagy-Szeben	731	445
1120	731	i „	1257	915
213	947	i Kis-Kapus	1109	650
340	1053	é Segesvár	948	549
618	133	é Székelyudvarhely	705	305
347	1100	i Segesvár	922	542
750	299	é Brassó	532	245
106	652	é Kézdi-Vásárhely	Tv.	1016
306		é Gyimes	szsz.	445
	219	i Brassó	728	218
	331	é Predeal	612	112
	910	é Bukarest		8

Az aláhuzott számok éjjeli időt jelentenek
Az i — indulás; é — érkezés.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

2392--907. tkvi sz.

HIRDETMEY.

Bögöz község tagosítása folytán a község telekkönyvei átalakítottak s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nevezte, a melyekre az 1886. évi XXIX t.cikk, az 1889. évi XXXVIII. t.c. és az 1891. évi XVI. t.c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé: 1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t.c. 15. és 17 § alapján ide értve e szakaszoknak az 1889. évi 38. t.c. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi 16. t.c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38 t.c. 7 §. a) és az 1891. évi 16. t.c. 15 §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29. t.c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1907. évi november 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29 t.c. 16 és 18 §-ainak eseteiben, ide értve ez utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t.c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében eltiltomondással elni kívánnak, írásbeli eltiltomondásukat hat hónap alatt, vagyis 1907. évi november 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után eltiltomondások többé figyelembe vételni nem fognak.

3. hogy mindazok, kik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.c. szerinti eljárás és az ennek'folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t.c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találták, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1907. évi november 1-ső napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bejegyzésekből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, s az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind

egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Székelyudvarhelyt, 1907. márc 10.
MIHÁLY, kir. trvszéki egyesbíró.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének

székelyföldi kerületi fiókjánál.
(Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 27. szám)

A M. KIR.

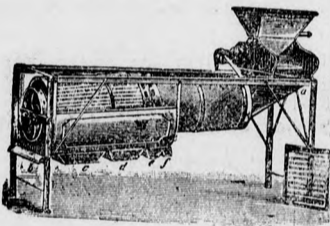
SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földmívelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából

ugy palack mint hordó **BOROK** legelőnyösebben kaphatók.

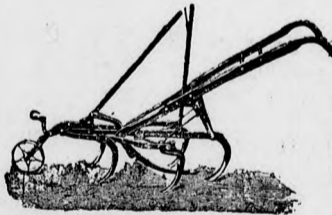
VETOMAGYAK

a m. kir. állami magvizsgáló állomás által teljes arankamentesnek talált **Vörös löhere- és lucernamag, elsőrendű Duppaui zab, búkköny, kendermagvak** a legelőnyösebb napi árban kaphatók.

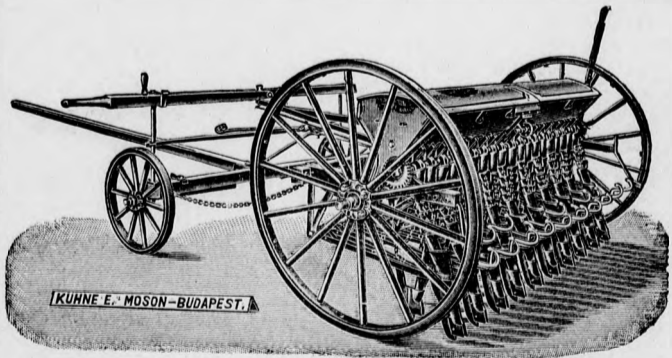

Stahel és Lenner
egyedüli magyar gyártmányu, *különleges*
Friseurjei
gabonakeverékek számára csakis itt szerezhetők be.

Törökbuza és répavetőgép

egy és két soros, Oberth Frigyes-féle legkitünőbb gyártmány; a székelyföldi talajviszonyoknak megfelelőleg alkalmazható **Planeth Jr. fele kapáló és töltőgető ekekü** lönlegességgel.

Mosoni drill.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyár Moson

Bizományi raktára.

Acél váltva forgató ekek, boronák, Mosoni és Hungária Drill vetőgépek, aratógépek, rosták, Rapid kézi darálógép, szecsavágók stb.

Védjegy: „Horgony”

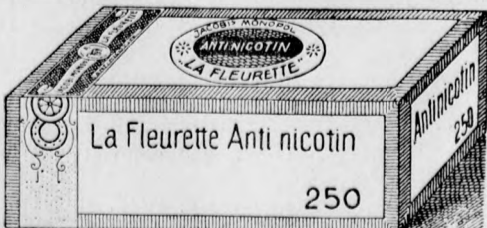
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényéni, csúznál és meghűlésekéni, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Foraktár: **Török József** gyógyszerészéni, Budapest.

D. Richter gyógyszerertára az „Aranyoroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

BETECH PÁL ÉS TÁRSA
Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélküli nagy választékban kaphatók.
Könyv-izmenem- és papírkészítésében Székelyudvarhelyt.
Névjegyek izléses kivitelben készítenek.

Óriási siker!

„Antinicotin”

szivarka hüvely
= szivar dobozokban. =